

Regjeringsbyrderne, hvorefter det saa længe har suffet — det er fra Ministeriets Side udtryktligt og tydeligt ubtalt her i Thinget — efter min Mening, og som jeg antager efter Alles Mening, er til Stede, idet Ministeriet med Være kan forlabde disse Raadser. Og tage vi nu Hensyn til det næste Ministerium, som det maatte behage Hans Majestæt Kongen i sin Visdom at sende os — thi jeg tror, at det er Noget, vi maa gaa ud fra som givet, at det er Kongens Sag, hvilket Ministerium han vil sende os — saa vil ogsaa dette Ministerium have store Fordele; efter al Sandsynlighed vil det i dette Thing faae en kompakt Majoritet og tillige have, hvad der for et Ministerium er lige saa nødvendigt som Salt til Maden: en fuldt færdig og jeg kan tilføie altid slagfærdig Opposition. Men, mine Herrer! hvad der mest vindes ved den nye Situation, — thi til Syvende og Sidst er dog Hensynet til det nuværende og tilkommende Ministerium af mindre Vigtighed over for Hensynet til Landet selv — er efter alle Fædrelandsvenners Mening dette, at vi derigjennem maa komme ind i Tilstande, hvor Lovgivningsvirksomheden kan komme i Gang igjen, og hvor den Forfatning, vi fik i 1866, og hvis Indhold jeg iøvrigt i højeste Grad beklager, hvor slet den end er, kan komme til at virke. Vi kunne ikke i Diebliffet faae nogen anden og maa derfor bruge den, som den er. For mig og for Mange er det Hovedsagen, at vort lille Land, der for Diebliffet næsten ser mere ud som en Statslevning end som en Stat, faar Karakteren af en virkelig sund og livskraftig Organisme. Jeg anser dette for saa meget mere vigtigt, som det, naar Europas Kort igjen skal revideres, — og det vil jo efter den Gjæring og Bevægelse, som nu hersker, ret snart blive nødvendigt — vil følge af sig selv, at den Afgjørelse, som blev truffen med Hensyn til Sønderjylland i 1864, maa gjøres om igjen. Hvorvidt vi da ville kunne faae denne Sag omgjort i vor Interesse — og denne Sags Omgjørelse i vor Interesse er en Livsbetingelse for den danske Stat — vil meget bero paa, hvorledes man finder de indre Tilstande her i Landet paa den Tid, da Afgjørelsen skal træffes.

Sable: Det glæder mig, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) var enig med mig i nogle af de Punkter, jeg fremsatte, og det ærede Medlems Foredrag var i det Hele taget af den Beskaffenhed, at jeg for mit Vedkommende kan være vel tilfreds med den Maade, hvorpaa Ordskiftet mellem os er ført. Men der var en Ytring af det ærede Medlem, som jeg dog tror det nyttigt at fremdrage; det var den, at jeg ved min Udtalelse skulde have villet lægge en vis Fernis over, hvad der skete den 12te April. Jeg vil minde det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds om, at der

med Hensyn til Statsstyrelsen gjælder en Regel, som ofte er omtalt, og ogsaa i denne Sal, at en Feil i Henseende til Politikken ofte er værre end en Brøde eller en Forbrydelse, og dette var en stor Feil, som jeg ikke har villet undskylde, og netop fordi jeg opfatter det som en saa betydelig Feil, der altsaa kan dokumenteres, faar jeg, som det ærede Medlem ved, ene eller støttes i alt Fald ikke fra mange Sider i den Betragtning, at adbrig burde dette Folkething være gaaet fra hinanden uden at have besvaret dette Skridt af 12te April ligeftrag og simpelthen med det konstitutionelle Middel, Rigsretsanklage. Dette er min Mening kort og godt om denne Ting. Hvad selve Sagen angaar, det Skridt, der foreligger, da har jeg ved mine Afstemninger og Handlinger viist, hvorledes jeg opfatter det. Jeg kan ikke forsvare overfor dem, der have sendt mig paa Thinget, overfor et Overgreb paa det Allervigtigste, som Grundloven har givet dette Thing, at bevilge Nødgetsamhelt til en Regjering, der har gjort dette Skridt. Saaledes var min Ytring til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds med Hensyn til at gyde Fernis over den 12te April forrige Aar. Men det glæder mig at kunne være enig med det ærede Medlem i en anden Betragtning, som jeg tror kunde være ret god, og jeg antager, at den ærede Formand vil tillade mig blot nogle faa Ord, ikke om 1866, men om et almindeligt politisk Spørgsmaal, nemlig dette, at hvad der skete i 1866, kan i og for sig efter min Mening være et betydeligt Tilbagekridt, — hvad der skete i 1849 var igjen et Tilbagekridt fra, hvad der blev budt det danske Folk af Marxministeriet i 1848 med Hensyn til Landsthingets Sammensætning, men ved at faste mit Blik ud over det øvrige Europa, kan jeg ikke se Andet, end at der meget vel konstitutionelt kan regjeres med den Sammensætning, som vi for Diebliffet have her i Danmark. Det Landsting, som nu sidder, er efter min Mening ikke anderledes aristokratisk end at det dog i mange andre Lande er mere aristokratisk, og at man dog alligevel, uden at der gives det en særlig Forret, ved at bruge sin Ret paa en kraftig og dygtig Maade kan hævde den Overvægt, som altid det folkevalgte Kammer maa have overfor det Kammer, der ikke skal betinge Udviklingen men holde den indenfor et passende Spor. Jeg for mit Vedkommende mener altsaa ingenlunde, at den nuværende Forfatning er ubrugelig til at kunne opnaa en konstitutionel og demokratisk Udvikling her i Danmark. Jeg tror kun, at dette vil afhænge af de Midler, man bruger for at naae sit Maal. Naagtet det ærede Medlem, som sidst talte (Suel), ser en Sol i den 8de November og ser mange andre mærkelige Ting, er der dog Noget, hvori han er paa ret Kjød, idet han nemlig gif ud fra, at der skal en vis almen Opfattelse til baade i dette og i det andet Thing for at føre os til heldige Tilstande,